



Српско археолошко друштво

Музеј Крајине Неготин



СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XLII СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Неготин, 30. мај – 1. јун 2019. године

Програм, извештаји и апстракти

Организациони одбор скупа

Владимир Величковић, председник општине Неготин
Татјана Панић, члан општинског већа за културу, информисање и туризам
Ивица Трајковић, директор, Музеј Крајине
Гордан Јањић, Музеј Крајине
мр Војислав Ђорђевић, секретар Српског археолошког друштва
др Адам Н. Црнобрња, председник Српског археолошког друштва
др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

prof. dr Arthur Bankoff, Brooklyn College, New York (USA)
проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду
др Адам Н. Црнобрња, Народни музеј у Београду
doc. dr Martina Blečić Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)
prof. dr Boris Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)
др Иван Семьян, Южно - Уральский государственный университет, Челябинск (РУС)
др Војислав Филиповић, Археолошки институт, Београд
доц. др Дејан Радичевић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду
др Драган Милановић, Археолошки институт, Београд
др Наташа Миладиновић-Радмиловић, Археолошки институт, Београд
др Селена Витезовић, Археолошки институт, Београд
др Јелена Булатовић, Лабораторија за биоархеологију, Филозофски факултет, Београд
др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Музеј Крајине Неготин

За издавача: Адам Црнобрња и Ивица Трајковић

Штампа: Studio M, Beograd

Тираж: 200

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-09-0

XLII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва финансиран је средствима Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

САДРЖАЈ

Програм LXII годишњег скупа.....	4
Извештај о раду УО САД.....	18
Извештај о финансијском пословању САД.....	28
Извештаји о раду секција САД.....	30
Одбрањени радови на катедри за археологију.....	38
Записник са XLI скупштине САД.....	42
Самостални стручњаци у култури (обавештење).....	47
Резимеи.....	52

НАПОМЕНА:

Рад по секцијама и сесијама, као и редовна годишња Скупштина ће се одржавати у просторијама Уметничке школе Стеван Мокрањац у Неготину и Одељења Учитељског факултета у Врању - Неготин, трг Ђорђа Станојевића 11 (бивша Педагошка академија)

Dragan Milanović, Arheološki institut, Beograd
Petar Milojević, Sokobanja
Jugoslav Pendić, Biosens institut, Univerzitet u Novom Sadu

GEOFIZIČKA ISTRAŽIVANJA NA KASNONEOLITSKOM NALAZIŠTU SREDNJE POLJE U BRADARCU KOD ALEKSINCA

Tokom realizacije projekata Arheološkog instituta *Arheološka prospekcija Aleksinačke opštine i Arheološka prospekcija donjeg toka Južne Morave* na prostoru od Niša do Ražnja evidentirano je devet lokaliteta iz kasnog neolita. Oni su raspoređeni od juga ka severu duž prve rečne terase Južne Morave na približno ujednačenim međusobnim rastojanjima. U dva slučaja konstatovana su neubičajeno mala rastojanja između naselja, a distribucija površinskih nalaza na dva lokaliteta, koja su prostorno blizu susednim, je sugerisala da je reč o naseljima koja su znatno manja od susednih. Jedan od ta dva slučaja odnosi se na lokalitet Srednje polje u Bradarcu, čija je veličina na osnovu distribucije površinskih nalaza procenjena na 7,5 ha. Stoga su u periodu 2017–2018. godine na tom nalazištu preduzeta geofizička istraživanja sa ciljem da se utvrdi precizna površina i granice naselja sa položajem i rasporedom struktura, kao i eventualne promene u kvalitetu sedimenata, koje bi se mogle dovesti u hronološku vezu sa registrovanim arheološkim ostacima. Površinski nalazi su ukazivali da bi trebalo očekivati naselje iz kasnih faza vinčanske kulture sa strukturama koje su bile izložene dejstvu visokih temperatura. Konfiguracija terena i pedološki pokrivač su sugerisali da je istočno od lokaliteta bila povoljna pozicija za kultivaciju aluvijalnih zemljišnih tipova.

Metodom fluksgejt magnetometrije ukupno je snimljena površina od 5,2 hektara. Dokumentovan je plan naselja iz kasnih faza vinčanske kulture u aluvijalnom predelu između Mozgovačke i Puljanske reke. Naselje je zauzimalo površinu od 7 hektara i bilo je ograđeno sa dva sistema rovova, odnosno trostrukim i dvostrukim rovovima, koji najverovatnije potiču iz različitih faza trajanja naselja. U sredini severnog sistema rovova je evidentiran ulaz u selo, a u južnom delu naselja veći prostor nezaposednut građevinama. Ukupno je dokumentovano oko 130 gorelih struktura, različitih veličina, raspoređenih u grupama oko slobodnih prostora. Na istočnoj periferiji naselja konstatovani su aluvijalni rečni nanosi, koji se prostiru do Mozgovačke reke.

Dosadašnja arheološka istraživanja na teritoriji Niško-aleksinačke kotline bila su fokusirana na analizu prostorne distribucije neolitskih naselja u vezi sa pedološkim pokrivačem u bližoj okolini, čime se došlo do značajnih

podataka o trendovima naseljavanja tokom kasnog neolita centralnog Balkana. Geofizička istraživanja na lokalitetu Srednje polje u Bradarcu su omogućila uvid u unutrašnju organizaciju jednog kasnoneolitskog naselja koje se sastojalo od gusto raspoređenih stambenih i drugih struktura, orijentisanih ka manjim i većim slobodnim prostorima i kompleksnim sistemom rovova sa ulazom. Integracija dobijenih podataka sa nizom podataka o geografskom kontekstu naselja ukazuje na pravce kretanja i na mesta ekonomskog i društvenog fokusa stanovnika naselja u neposrednom okruženju. Ovakav pristup zasnovan na kombinovanju različitih vrsta nedestruktivnih arheoloških istraživanja je pokazao da može značajno upotpuniti naša saznanja vezana za društvene i ekonomske aspekte naseljavanja u različitim periodima praistorije.